

3.B Jednoduché účtovníctvo

Sústava jednoduchého účtovníctva sa vyznačuje tým, že sa v nej účtuje oddelene o peňažnom hospodárení, o majetku a záväzkoch, kt. ÚJ využíva na svoju činnosť.

Podľa Zákona o účtovníctve **môžu** v sústave JÚ účtovať:

- a) Podnikatelia, kt. nie sú zapísaní v OR,
- b) FO, kt. podnikajú, alebo vykonávajú inú SZČ, ak preukazujú svoje výdavky vynaložené na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov na účely zistenia základu dane z príjmov,
- c) príspevkové organizácie, kt. zriaďovateľom je obce alebo VÚC, ak nepodnikajú a ak objem ich ročného rozpočtu výdavkov nepresiahne 500 000,--Sk,
- d) politické strany a hnutia, občianske združenia, ich organizačné zložky, kt. majú právnu subjektivitu, organizačné zložky MS, neinvestičné fondy, neziskové organizácie, kt. poskytujú všeobecne prospešné služby, nepodnikajú a ich príjmy nedosiahli v predchádzajúcom ÚO 3000 000,--Sk,
- e) cirkev a náboženské spoločenstvá, kt. majú právnu subjektivitu, nepodnikajú a nie sú príjemcami dotácií zo ŠR.

Účtovné knihy v JÚ:

- peňažný denník
- kniha pohľadávok
- kniha záväzkov
- pomocné knihy:
 - kniha dlhodobého hmotného a nehmotného majetku (inventárne karty)
 - kniha DFM
 - kniha zásob (skladové karty)
 - pokladničná kniha
 - kniha účet v banke
 - mzdové listy a výplatné listiny
 - kniha sociálneho fondu

Účtovné knihy sa vedú v peňažných jednotkách, v pomocných účtovných knihách sa používajú aj jednotky množstva.

V knihe pohľadávok, v knihe záväzkov a v pomocných knihách môže ÚJ pokračovať v účtovných zápisoch v ďalšom ÚO, ale účtovné zápisy týkajúce sa jednotlivých ÚO sa musia zreteľne oddeliť.

Peňažný denník

- je účtovná kniha, v kt. sa účtujú:

- príjmy a výdavky vykonané v hotovosti vrátane prijatých šekov a cenín
- príjmy a výdavky na účtoch v bankách
- priebežné položky (prevody medzi poklad. a BÚ, prípadne medzi bankovými účtami)
- uzávierkové účtovné operácie na konci ÚO (napr. odpisy)

Všetky zápisy v peňažnom denníku musia vyjadrovať len finančné operácie, s výnimkou vybraných účt. prípadov napr. odpisy.

V peň. denníku sa účtuje len v peňažnom slede na základe PPD, VPD, VBÚ.

Obsah peň. denníku:

- a) prehľad o peňažných prostriedkoch v hotovosti a ceninách, v členení na príjmy a výdavky
- b) prehľad o peňažných prostriedkoch na účtoch v bankách, v členení na príjmy a výdavky
- c) prehľad o priebežných položkách, v členení na príjmy a výdavky

3.B Jednoduché účtovníctvo

- d) prehľad o príjmoch zahrňovaných do základu dane (ovplyvňujúce základ dane) z príjmov celkom v členení na:
- predaj tovaru
 - predaj výrobkov a služieb
 - ostatné príjmy
- e) prehľad o výdavkoch vynaložených na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov celkom v členení na:
- nákup materiálu (vrátane výdavkov súvis. s jeho obstaraním)
 - nákup tovaru (vrátane výdavkov súvis. s jeho obstaraním)
 - mzdy (hrubé mzdy)
 - platby do zdravot. poisťovní a soc. poisťovne, kt. platí zamestnávateľ za zamestnancov a podnikateľ za seba
 - prevádzková réžia (platby za energiu, vodné, stočné, telefón, nájomné, poštovné, bank. platby, kanc. materiál, pohonné hmoty...)
 - tvorba so. fondu (len zákonom stanovená 0,6-1% z HM)
- f) prehľad o príjmoch, kt. podľa ZDP neovplyvňujú základ dane z príjmov, napr. prijatý úver, dotácia, príjem DPH, vklad podnikateľa, tvorba soc. fondu.
- g) prehľad o výdavkoch, kt. podľa ZDP neovplyvňujú ZDP napr. nákup DHM a DNM, platba DPH, výdavky na osobnú spotrebu podnikateľa, splátky úveru, reprezentačné...

Podmienky pre daňovú uznateľnosť výdavku:

- výdavok musí byť zaúčtovaný v účtovníctve daňovníka,
- výdavok musí byť preukázateľne vynaložený,
- výdavok vždy musí súvisieť so zdaniteľným príjmom,
- pri započítaní výšky daňového výdavku je nutné dodržať stanovené limity.

Kniha pohľadávok

- účtujú sa tu všetky pohľadávky podnikateľa voči externým subjektom:

- pohľadávky voči odberateľom
- poskytnuté preddavky dodávateľom
- poskytnuté úvery iným podnikateľom
- poskytnuté preddavky zamestnancom na prac. cesty
- pohľadávky voči zdrav. a soc. poisťovni.
- ...

Kniha záväzkov

- účtujú sa tu všetky záväzky, kt. má podnikateľ voči externým subjektom

- záväzky voči dodávateľom
- záväzky voči zamestnancom
- záväzky voči poisťovniam
- záväzky voči banke, daňovému úradu
- ...

Pomocné knihy

- vedie podnikateľ, ak má pre ne náplň.

Účtovná uzávierka a účtovná závierka

ÚJ účtujúce v JÚ uzavierajú účt. knihy k poslednému dňu ÚO. Pred uzávierkou účt. kníh je potrebné vykonať prípravné práce:

- kontrola zostatkov peňažných prostriedkov
- kontrola správnosti a úplnosti zaúčtovania
- inventarizácia jednotlivých druhov majetku a záväzkov

3.B Jednoduché účtovníctvo

Uzavíranie účt. kníh je činnosť, keď sa za posledný zápis v peňažnom denníku dopĺňajú uzávierkové účt. operácie týkajúce sa príjmov a výdavkov, kt. zvyšujú, alebo znižujú základ dane z príjmov napr. odpisy DHM a DNM

Účtovná závierka v JÚ je súhrnné označenie účtovných výkazov:

1. Výkaz o príjmoch a výdavkoch
2. Výkaz o majetku a záväzkoch

Výkaz o príjmoch a výdavkoch

- poskytuje prehľad len o príjmoch a výdavkoch, kt. ovplyvňujú základ dane z príjmov
- údaje na jeho zostavenie sa čerpajú z peňažného denníka

Výkaz o majetku a záväzkoch

- podnikateľ tu uvedie usporiadané položky majetku a záväzkov, kt. sa prevezmú z peňažného denníka, knihy pohľadávok, knihy záväzkov a ostat. pomocných kníh.

Rozdiely medzi JÚ a PÚ:

1. V sústave JÚ je oddelené sledovanie peňažného hospodárenia od ostatných zložiek majetku a záväzkov.
2. V sústave JÚ sa neúčtujú podvojný zápis na účtoch, ale účtovné záznamy sa robia jednoduchými zápsmi v účtovných knihách
3. V sústave JÚ neexistuje evidencia N a V, ale len príjmov a výdavkov.
4. VH v JÚ je rozdiel medzi príjmami a výdavkami po zohľadnení uzávierkových účtovných operácií. Môže ísť o kladný rozdiel príjmov a výdavkov (v PÚ je to zisk), alebo záporný rozdiel príjmov a výdavkov (v PÚ je to strata)
5. Kým v PÚ sa na každé ÚO musia otvárať nové účtovné knihy, tak v JÚ sa môže v nich pokračovať aj v ďalšom ÚO, okrem peňažného denníka.